Kaçık, kameri ya da sadece ay vurgunuyla delirmiş mi?[1]

Merryn Somerset Webb
Çeviren: Zeynep Lâlik

Yarın önemli bir gün: yeni bir ay döngüsü başlıyor.

Bu konunun bu gazete sütunuyla hiçhiçbir alakası olmadığını düşünebilirsiniz, ama yanılıyor olma ihtimaliniz var. Uzun zamandır ayın hareketinin piyasa hareketlerini etkilediğine dair bir fikir dolaşıyor.

Hatta bu konuda yapılmış bir kaç tane epey nüfuzlu çalışma da var. Bir kaç yıl önce, Harvard Business Review bu çalışmaların sonuçlarına dikkat çekerek, ortalama borsa getirilerinin yeniaydan yedi gün önce ve yeniaydan yedi gün sonra diğer zamanlara göre daha yüksek gerçekleştiğinin görüldüğünü kaydetti. Ve bu durum yalnızca (üzerinde en çok araştırma yapılan piyasa olan) ABD'de değil, tüm dünyada gerçekleşmekteydi.

Kulağa oldukça çılgınca geliyor değil mi? Ancak gayet makul gözüken bazı fon yöneticileri bu fikri önemsedi. Halihazırda bir çok kültür, ay döngüsünün davranışları etkilediğini varsayıyor (bunun doğru olduğunu söylemiyorum). Bu konuda yapılmış biyolojik araştırmalar da mevcut.

Burada yapılan öneri, serotonin seviyemizin ayın hareketleriyle yükselip alçaldığı (yeniaylarda daha düşük, dolunaylarda daha yüksek) ve ruh halimizin – dolayısıyla piyasalardaki tavırlarımızın- bu hareketlerle bağlantılı olarak değiştiği şeklinde.

Yine de, bunun sebebi ne olursa olsun, bu hafta yeni bir araştırma sahaya girdi.

RBS'teki[2] teknik analiz ekibi altı farklı borsanın endeksinin – FTSE 100, S&P 500, Dax, EuroStoxx 50, Hang Seng ve CAC40 –ay döngüsüyle ilişkisini inceledi.

Bulguları mı? Hesaplamalarına göre gerçekten fark var.

---

[1] Looney, lunar or simply moonstruck?
[2] The Royal Bank of Scotland

Örneğin FTSE 100'ü ele alalım. RBS'e göre 1986'dan bu yana ortalama günlük değişim 0,5522 puan ya da yüzde 0,02 olarak gerçekleşmiş. Bir yeniay gününde 5,17 puan ya da yüzde 0,11 ile daha yüksek, ve bir dolunay gününde 6,42 puan ve yüzde 13 ile daha durgun gerçekleşmiş. Yani her iki durumda da ortalamanın 10 katı kadar bir fark söz konusu.

Bu bile tek başına oldukça ilginç. Ama takip eden bölümdeki kadar değil.

RBS ekibi daha sonra ayda sadece iki kere, yeniay gününde (ya da haftasonuna geldiği takdirde sonraki ilk piyasa gününde) ve dolunay gününde (ya da takip eden piyasa gününde), işlem yapıldığı takdirde neler olduğuna bakmış.

1.000 İngiliz Sterlini ile başlasaydınız ve 1984'ten bu yana istikrarlı bir şekilde yeniayda alıp dolunayda satsaydınız bugün 12.116 İngiliz Sterlininiz yani 11.116 İngiliz Sterlini tutarında güzel bir kârınız olurdu. Eğer dolunayda alıp, yeniayda satsaydınız yalnızca 2.036 İngiliz Sterlini kâr edebilirdiniz.

Ve sadece satın alıp tutsaydınız, yaklaşık olarak 5.130 İngiliz Sterlini seviyesinde orta yolu bulabilirdiniz.

1928-2010 arası S&P 500 endeksine bakınca işler daha da iyileşiyor. Eğer 1.000 İngiliz Sterlini koyup bekleseydiniz, 63.846 İngiliz Sterlininiz olurdu. Bu güzel. Ancak ''ay ticareti stratejisi''ni takip etmiş olsaydınız edeceğiniz kârdan daha güzel değil: buna göre paranız 1.502.689 olacaktı.

Bu belki de bir nedensellik ilişkisinden ziyade bir korrelasyondur ve boş bir haberdir. Ancak konuya biraz daha zaman ayırmaya değer bulduysanız www.new-age.co.uk/moon-dates.htm sayfasını ziyaret ederek tüm yeniay ve dolunayların tarihlerini öğrenebilirsiniz.

Ancak bunu yaparsanız aklınızda tutmanız gereken bunun uzun vadeli bir konu olduğudur: önceki çalışmalara göre, kameri işlemler iyi sonuç vermekle birlikte, bu sadece yüzde 60 oranındadır.

Yani tüm araştırmalar geçerli olsa dahi, denemelerinizin yüzde 40'ında kaybedeceksiniz – piyasalarda tuhaf serotonin vurgunundan daha önemli olaylar da olmaktadır (bankacılık krizleri, ülkelerin borç ödeyememsi ve bunun gibi).

Bu tarz çalışmalar aynı zamanda sevimsiz işlem komisyonları ve stok fonu yönetim bedellerini de ihmal eder ki kameri işlem yapmak sık işlem sıklığı anlamına gelmektedir.

Peki bu haftanın serotonin yükselmesinin etkisini geçersiz kılacak ne olabilir?

Belki evler. Çok sayıda rapor Çin emlak piyasasının geri gidişte olduğunu, ABD emlak piyasasının tekrar hız kestiğini ve Birleşik Krallık'ta ev fiyatlarının çift dipli bir gerilemeye girdiğini ifade etmektedir.

Halifax[3] Haziran ayında fiyatlarda yüzde 0,6 oranında bir düşüş raporlamıştır ki bu da ev fiyatlarında altı aylık dönen oranlarda yıllık yüzde -3'e tekabül etmektedir.

Sonra, Acadametrics Ev Fiyatları Endeksi aynı ay için yüzde 0,5 düşüş yayınlayarak bu haberi desteklemiştir. GFC Ekonomisti Graham Turner'a göre Mayıs ayına kadar olan altı aylık dönemdeki ev kredisi onaylarındaki yüzde 16'lık düşüş durumu kötüleştirmektedir.

Hisse senedi piyasası şu anda özellikle pahalı olmadığından istendiği anda olumlu bir argümanla gelmek mümkün.

Ancak bu kriz emlak piyasasında başladı, ve düşen emlak fiyatları ve bununla gelen deflasyon endişesi ile ilgilenilmediği sürece, ben kendimde herhangi bir şey üzerine özellikle olumlu bir bahiste bulunabilecek güveni bulmuyorum- ay konusunda bile.

Merryn Somerset Webb Money Week'te şef editördür ve daha önce de borsa broker olarak çalışmıştır. Buradaki görüşler yazarın kişisel görüşleridir. merryn@ft.com

Orijinal Metin: "Looney, lunar or simply moonstruck?", Merryn Somerset Webb

[3] Kanada'nın Yeni İskoçya Eyaleti'nin başkenti.